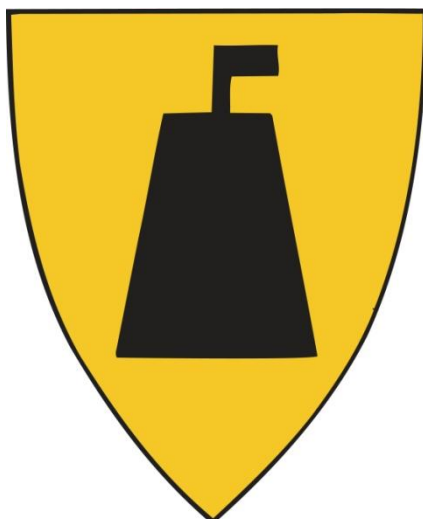

STRATEGISK NÆRINGSPLAN

LURØY KOMMUNE

2015 - 2023

Innhold

Innledning.....	2
Satsingsområder.....	3
1. Infrastruktur og kommunikasjon.....	4
2. Primærnæringene	5
3. Samarbeid og nettverk	6
4. Rekruttering og kompetanse.....	8
5. Videreforedling av lokale ressurser.....	9
6. Organisering	10
Vedlegg.....	i
Utviklingstrekk i Lurøy, status	i
Sysselsettingen	i
Sysselsetting i privat sektor	i
Sysselsetting i offentlig sektor.....	ii
Primærnæringene	iii
Sekundærnæringene	v
Tjenesteytende næringer	vi
Arbeidspendling	vi
Kompetanse og utdanningsnivå	vii
Status og økonomi for næringsarbeid i Lurøy kommune.....	viii
Organisering	viii
Fond.....	ix
Tilskudd rettet mot land/skogbruket	ix
Planverk og innspill fra folkemøter	x
Arealdel	x
Kommunedelplaner.....	x
Kommunalt eid næringsareal	x
Samfunnsdel, kommuneplan.....	x
Folkemøter	xi

Innledning

Strategisk Næringsplan for Lurøy kommune, 2015 – 2023, ble vedtatt av kommunestyret 24.06.2015.

Det har vært et mål i oppbygningen av Strategisk Næringsplan 2015 – 2023 at planen skal være kort og oversiktlig. På den måten kan planen fungere som et arbeidsdokument for næringsstyret, for næringsleder og for tildeling fra fondene. Hoveddelen omhandler satsingsområder. Denne delen bygger på kartlegging av utvikling innenfor de ulike sektorene i næringsliv i kommunen, på gjeldende planverk og innspill fra folkemøtene som ble arrangert i kommunen. Kartleggingen som er gjort, strategier fra planverk og innspill som er gitt følger som vedlegg i planen.

I 2013 gjennomførte Lurøy kommune 5 folkemøter der det blant annet ble hentet innspill til Strategisk Næringsplan. Innspill på tiltak er tatt med i planen. Næringsstyret har arbeidet aktivt med innspill til planen på næringsstyremøter.

Næringsplanen som foreligger legger opp til at Næringsstyret i større grad skal involveres aktivt, gjennom at de i septembermøtet hvert år skal jobbe med planen (strategier og tiltak) og prioritere påfølgende års satsing. Dette for å skape en større forankring hos Næringsstyret og bidra til at planen kan få en naturlig progresjon/ha en trinnvis utvikling. Med at strategi og tiltak også omhandler planmessige/andre forhold åpnes det for en større bredde og gjør at andre felt som mer indirekte berører næringslivet gis rom til utvikling. På grunn av at noen tiltak vil kunne være mer ressurskrevende å gjennomføre, både tidsmessig og økonomisk, åpnes det for at Næringsstyret kan komme med egne innspill til budsjettdugnaden i oktober. Strategisk Næringsplan slik den nå foreligger kan være et godt verktøy i dette arbeidet og vil bidra til å holde fokus.

Planenes gyldighet er 8 år, med rullering etter 4 år. Dette på bakgrunn av at kommunens fortrinn og ressurser i stor grad er gitt, og at hovedfokus naturlig vil være basert på å legge forholdene til rette slik at næringslivet og kommunen får best mulige vekstvilkår. Med at planens varighet er 8 år åpnes det for at Næringsstyret kan komme med andre innspill når det gjennomføres årlige prioritetsvalg. Forslag til strategivalg og tiltak slik det nå foreligger anses ikke som fullt ut utfyllende for hele planperioden.

Satsingsområder

Mål:

- 🔔 Å tilrettelegge for et allsidig, konkurransedyktig og lønnsomt næringsliv som kan gi befolkningen varierte arbeidstilbud og skape forutsigbarhet og trygghet
- 🔔 Øke næringslivets konkurranseevne og trygge arbeidsplasser
- 🔔 Videreutvikling av nettverkstilgang til fremme for næringsliv og trivsel
- 🔔 Privat og offentlig sektor gis trygge forutsetninger for utvikling gjennom tilgang til riktig kompetanse

Lurøy kommune har naturgitte fortrinn og ressurser som kan utnyttes med sikte på økt verdiskaping og sysselsetting. En klar forutsetning er å legge forholdene til rette for at næringslivet kan utnytte sitt potensial. Med utgangspunkt i dagens situasjon og en del prioriterte utfordringer i den kommende tiden, er det valgt ut 6 satsingsområder som skal ha særlig oppfølging:

- Infrastruktur og kommunikasjon
- Primærnæringene
- Samarbeid og nettverk
- Rekruttering og kompetanse
- Videreforedling av lokale ressurser
- Organisering

Satsingsområdene som er gitt prioritet i Strategisk Næringsplan bygger på kartlegging av utviklingstrekk i kommunen, planverk og innspill fra folkemøter i kommunen. Hvert satsingsområde har individuelle strategier og etterfølges av konkrete tiltak.

Lurøy kommune ønsker en overordnet prioritering som skal være gjeldende på alle satsingsfelt. Rekruttering og unge skal ha høy prioritet. Kommunikasjon, primærnæringene, nyetablering og større satsinger skal ha ekstra fokus og drahjelp.

1. Infrastruktur og kommunikasjon

En effektiv kommunikasjon og infrastruktur er en forutsetning for å kunne utvikle vårt ressurs- og næringsmessige potensial fullt ut.

Dette satsingsfeltet omfatter hurtigbåt og fergeforbindelser, veinett, planverk, næringsareal, sjøareal, høyhastighets internett og datakommunikasjon, mobilnett m.m.

Strategi:

- Utbedring av infrastruktur for transport
- Opprettholde og forbedre kystgods kommunikasjonen
- Sikre et rutetilbud som muliggjør ønsket arbeidspendling
- Arbeide aktivt for utbygging av høyhastighets internett og mobilsignal for alle kommunens innbyggere
- Benytte regulerte næringsareal til fremming og utvikling av nye og eksisterende virksomheter
- Ha et oppdatert planverk
- Sikre at det er tilstrekkelig areal for næringsformål i de største kretsene i kommunen
- Legge til rette for vekst i havbruksaktiviteten
- Arbeide for utbedring av Bustneslia som flaskehals på Ev 12

Tiltak:

- ✓ Fremme næringslivets behov for kommunikasjon og samferdsel i regionale og nasjonale beslutningsarenaer
- ✓ Arbeide for tilrettelegging og øke mulighetene til arbeidspendling lokalt innad i kommunen, mellom flere av kretsene og inn til sentra
- ✓ Ha et kontinuerlig fokus på forbedring av kommunikasjon (hurtigbåt, ferge og godstilbud)
- ✓ Utrede muligheten for optimalisering av fergesamband gjennom flytting av fergekaier og fastlandsforbindelser. Be fylkeskommunen gjennomføre konseptvalg-utredning
- ✓ Utrede veiforbindelse mellom Lovund og Sleneset
- ✓ Jobbe for en etablering av fergekai på Tonnes
- ✓ Utarbeide felles kystsoneplan for Helgeland
- ✓ Legge til rette for at havbruksnæringen får tilgang til areal

- ✓ Kartlegge faktabasert reisemønster i region
- ✓ Arbeide for utbedring av veinett, blant andre: FV 12 (Bustneslia), FV 17 (Kilboghamn - Røytvik) og FV 439 (Tonnes - Eidhaugen)
- ✓ Arbeide for å få høyhastighets internett, tv, fiber og mobilt nettverk i alle kretser i kommunen
- ✓ Utarbeide oversikt og synliggjøre kommunalt og privat næringsareal i kommunen
- ✓ Fremme næringslivets behov for levering av eksterne tjenester og varer
- ✓ Arbeide for at det er disponible næringsarealer i de største kretsene i kommune

Primæringene omfatter jordbruk og fiskeri- og havbruksnæringen. Disse næringene er en vesentlig del av selve fundamentet for vår bosetning som bygger på de unike ressursene og fortrinnene i kommunen. Spesielt innenfor landbruk må kommunen ha en aktiv holdning og legge til rette for at fremtidens landbruk får en hensiktsmessig bruksstruktur.

Strategi:

- Arbeide for å opprettholde areal og produksjonsvolum knyttet til landbruk og fiskeri
- Forvalte sjøareal, tilrettelegge for videre utvikling av sjøbasert oppdrett og ivareta viktige fiske- og fangstområder
- Opprettholde fiskerifond for kjøp av fiskekvoter
- Arbeide for bærekraftig utvikling for høsting av havets ressurser i kommunen
- Legge til rette for å styrke fagmiljøet og det sosiale samholdet
- Bidra aktivt til rekruttering og fornying av landbruket i kommunen
- Ha en aktiv rolle mht å møte fremtidens bruksstruktur og bygge opp robuste bruk
- Bidra til at kommunen har landbruksvikarordning
- Ha en oppdatert plan for strategi for spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL) og nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)

Tiltak:

- ✓ Utarbeide rekrutteringsplan og arbeide for fornying innen landbruket
- ✓ Oppdatere ordningen med støtte til kjøp av fiskekvoter (Fiskerifond)
- ✓ Arrangere informasjonsmøter, kurs og stimulere til møteplasser innen landbruk og skogbruk (gjerne med kompetansemiljø)
- ✓ Bidra til å få bygget fremtidige driftsbygninger og bidra til realisering av store etableringer innen landbruket
- ✓ Arbeide aktivt for utvikling av landbruket i bygdene
- ✓ Legge til rette for videreutvikling av havbruksnæringen i samarbeid med Kystinkubatoren
- ✓ Kartlegge behov for informasjon/kurs og møteplasser med fiskerlaget i kommunen
- ✓ Støtte kjøp av fiskefartøy i rekrutteringssammenheng, med særlig fokus på unge etablerere
- ✓ Arbeide for opprettholdelse av mottaksstasjoner for fisk/sjømat
- ✓ Stimulere til mulige tilleggsnæringer innen landbruk/fiskeri/havbruk
- ✓ Utarbeide og rullere strategier for SMIL (spesielle miljøtiltak i landbruket) og NMSK (nærings- og miljøtiltak i skogbruket)
- ✓ Stimulere til kjøp av melkekvoter

3. Samarbeid og nettverk

Lurøy kommune er en liten kommune med naturlige begrensinger ift fagmiljø. Gjennom nettverk på tvers av kretser, kommunegrenser og region vil det være større mulighet for å stimulere til positiv vekst og utvikling. Samarbeid kan øke kommunens kompetanse, sikre en bredere forståelse og forankre ønsket tiltak.

Strategi:

- Ha et aktivt næringsstyre i kommunen
- Inngå formelt samarbeid med andre kommuner for å skape fagmiljø
- Knytte nettverk mellom ulike og like bransjer i og ut av kommunen

- Stimulere til større samarbeid mellom privat og offentlig sektor
- Involvere Kystinkubatorens kompetanse og nettverk for utvikling i hele kommunen
- Øke samarbeidet mellom offentlig og privat sektor på områder med felles behov
- Være en aktiv pådriver inn mot Innovasjon Norge
- Være tilknyttet førstelinjenettverket i IHR
- Delte i å utvikle regional næringsplan
- Knytte seg til Helgeland Reiseliv for å innhente kompetanse og utvikling

Tiltak:

- ✓ Vurdere en felles utlysning av ledige stillinger, i privat og offentlig sektor
- ✓ Samarbeide med privat sektor om rekruttering, kompetanseutveksling og utvikling, markedsføring og tilrettelegging
- ✓ Videreføre bransjenettverket innenfor turisme og innenfor videreforedling
- ✓ Inngå samarbeid med Helgeland Reiseliv for å få initiert prosjekt som kan løfte og utvikle reiselivsnettverket
- ✓ Arbeide for at Lurøy Næringsforum opprettholdes
- ✓ Gjennomføre årlige Kontordager med Innovasjon Norge i kommunen, med ulike tema og med rullering mellom kretser
- ✓ Delta på andre arenaer og presentere næringsstyrets rolle som bindeledd inn mot kommunen
- ✓ Kartlegge næringslivets behov for kurs og kompetanseutvikling, og kople sammen behovene med regionale kompetansemiljø
- ✓ Bruke Kystinkubatorens kompetanse innenfor rådgivning, prosjektdeltakelse - og ledelse
- ✓ Delta i nettverk lokalt, regionalt og fylkeskommunalt
- ✓ Delta og benytte førstelinjenettverket i IHR som faglig organ, med erfarings- og ideutveksling, rådgivning og kompetanseheving
- ✓ Delta på Karrieredagen sammen med privat næringsliv
- ✓ Samarbeide på tvers av etatene om planlegging og gjennomføring av Julelunsj

4. Rekruttering og kompetanse

Kommunen har et variert næringsliv med et økende behov for stabil og kvalifisert arbeidskraft i privat og offentlig sektor. Den høye gjennomsnittsalderen i arbeidsstyrken gjør at avgang til pensjon vil medføre et betydelig tap av viktig kompetanse i kommunen. Dette vil gi et stort rekrutteringsbehov i årene fremover. Spesielt interessante målgrupper i rekrutteringsarbeidet kan være lokal ungdom og arbeidsinnvandrere. Kommunen har også et potensial ved å beholde eldre i arbeidet lengst mulig.

Strategi:

- Fremme samarbeid mellom næringsliv og skole for å gi kunnskap om lokalt næringsliv
- Tilby gründeropplæring i skolen
- Utarbeide en målrettet og helhetlig rekrutterings – og integreringsstrategi, rettet mot arbeidsinnvandrere som potensielle innbyggere i kommunen
- Delta og arrangere møteplasser mellom det private - og det offentlige næringslivet som et ledd i rekruttering
- Jobbe for å få planfestet at alle skoler i kommunen årlig skal gjennomføre elevbedrifter og besøke lokale bedrifter
- Stimulere seniorenas kompetanseutvikling, faglig utvikling og sosial tilnytning til arbeidsplassen, som et ledd i å beholde arbeidskraften lengre
- Ha stimuleringsordninger for kompetanseheving med ulike virkemidler for nøkkelstillinger innenfor helse- og sosialetaten

Tiltak:

- ✓ Opprettholde Ungjobbtilbudet
- ✓ Arrangere årlig Julelunsj for ungdom, med varierte og relevante tema
- ✓ Delta på Karrieredagen i Rana
- ✓ Informere og gi økonomisk støtte til gjennomføring av Elevbedrifter i kommunen
- ✓ Jobbe for at skolene planfester årlig å gjennomføre lokale bedriftsbesøk og gründeropplæring i skolen
- ✓ Stimulere ungdom til å ta fagbrev i kommunen gjennom å videreføre ordningen med kr 5.000 i støtte til fagbrev
- ✓ Skoleverket oppfordres til å samarbeide nærmere med næringslivet i prosjektarbeid i skolen

- ✓ Legge til rette for at eldre kan være i arbeid så lenge som mulig med individuelt tilpassede løsninger
- ✓ Stimulere til videre- og etterutdanning av assistent- og fagarbeiderstillinger
- ✓ Bruke stipend som virkemiddel for å tiltrekke ønsket kompetanse til kommunen
- ✓ Legge til rette for arbeidspendling internt i kommunen
- ✓ Tilby kompetanseheving for gründere
- ✓ Være aktiv på kurs og etterutdanningsformidling gjennom bruk av kompetansemiljøene lokalt og regionalt

5. Videreforedling av lokale ressurser

Lurøy kommunes fortrinn er knyttet til store naturgitte ressurser, et sterkt sjømatmiljø og attraktive opplevelseskvaliteter. Kvalitet vil være et viktig konkurransemessig fortrinn i utnyttelse av kommunens rike ressursgrunnlag. Mye av råvarene i kommunen blir eksportert uforedlet ut av kommunen. Lurøy kommune har erfaring med hva det betyr når lokale bedrifter lykkes med industri. Det er derfor viktig at kommunen bidrar og tilrettelegger for dette. Ressurser som kan være særlig aktuell kan være innenfor mineralsk råstoff, fisk, landbruksprodukt, skogbruk og innenfor ulike kombinasjoner. Også reiseliv og markedsføring er inkludert i temaet. Reiselivsbedriftene i Lurøy består av små enheter med individuelt begrensede ressurser til profilering og markedsføring. Som konsekvens er bedriftene lite synlige i markedet. Reiselivet i Lurøy er trolig i sin spede begynnelse, bransjen har stort vekstpotensial.

Strategi:

- Ha fokus på kvalitet som konkurransefortrinn
- Utnytte lokale ressurser til mest mulig lokal verdiskapning
- Markedsføre og bidra til positiv omdømmebygging av kommunen
- Ha fokus på, og øke, videreforedling av lokale råvarer

Tiltak:

- ✓ Bidra til utnyttelse av lokale ressurser og støtte tiltak som øker den lokale videreforedlingen i kommunen
- ✓ Videreføre Liv lagaprisen

- ✓ Bidra til utnytting av marmorforekomsten på Aldra
- ✓ Utarbeide en markedsplan for Lurøy kommune
- ✓ Utvikle kommunens hjemmeside til å omfatte profilering av opplevelses- og aktivitetstilbudet i kommunen
- ✓ Benytte Helgeland Reiseliv til utvikling av prosjekt som fremmer og utvikler reiselivet
- ✓ Fremme samarbeid mellom reiselivsaktørene ift markedsføring og produktutvikling, og benytte eksterne bidragsyttere og kompetanse

6. Organisering

INNOVASJON NORGE

Etablerertilskudd
Har du en forretningsidé som representerer noe vesentlig nytt i markedet? Har du planer om vekst for din nystartede bedrift? Vi hjelper deg videre

TINC Asia: Tech Incubator in Singapore
Bedriftsutvikling i Singapore for tech-gründere.

Mentortjeneste for gründere
Personlig oppfølging av din bedrift

Business Bootcamp 2.0
Bli med på workshops for å bygge ny strategi for din bedrift.

GET Global Entrepreneurship Training
Kompetanseprogram i Boston for bedrifter med internasjonalt markedspotensial.

Etablererkurs
Kurset er åpent for deltakere fra følgende kommuner: Grane, Hattfjelldal, Nesna, Hemnes, Rana, Lurøy, Rødøy og Træna
1. samling: 11. april og 12. april
2. samling: 18. april og 19. april
3. samling: 29. april og 30. april
Grunnkursen går over 6 dager og det gis i tillegg individuell veiledning.
Kurstid: Mo i Rana
Påmeldingsfrist: 1. april
Egenandel på kr 500,- Kursmateriell inngår.
Påmelding: annfrid.olsen@r.no
tlf: 75 13 53 63, mob. tlf: 907 53 322
Informasjon: www.r.no

AKTIV
Rana
Utviklingssekkep as
Medfinansier:
Innovasjon Norge

Administrativt utøves overordnet nærings – og utviklingsarbeid av rådmann i samarbeid med ordfører og næringsetat. Kommunen har flere ulike organ som arbeider med å utvikle kommunens ressurs- og næringsmessige potensial, og som bidrar til å sikre en positiv samfunns – og næringsutvikling. Det finnes en mengde ulike støtteordninger der kommunen kan være en av flere «gode hjelpere» med rådgiving, bistand med søknader og formidling av kontakt.

Strategi:

- Ha en oppdatert Strategisk Næringsplan som kan fungere som et styreverktøy og arbeidsdokument
- Ha et sterkt administrativt og politisk fokus på utvikling av næringslivet
- Prioritere en lokal førstelinjetjeneste med kompetanse og kapasitet til å følge opp etablerere og eks. bedrifter i startfasen av prosjekter/ etableringer
- Ha en førstelinjetjeneste med oppdatert kunnskap om rammevilkår og regelverk for lokale, regionale og nasjonale virkemidler for å sikre en størst mulig ekstern tilskuddsandel til lokale tiltak
- Satse på nye etableringer i kommunen

- Ha en synlig førstelinjetjeneste
- Ha et aktivt Næringsstyre med minimum 4 faste møter i året
- Øke samarbeidet med Lurøy Næringsforum
- Videreføre ordningen med Næringsteam i kommunen
- Stimulere til ønsket utvikling gjennom bruk av økonomiske virkemidler (fond)
- Videreføre avtalen med Innovasjon Norge

Tiltak:

- ✓ Bruke Strategisk Næringsplan aktivt ved behandling av søknader om støtte i næringsfond
- ✓ Informere om muligheten for å søke støtte i næringsfond og for tilskudd rettet mot landbruket
- ✓ Delta på fellesarena for førstelinjetjenesten
- ✓ Utarbeide informasjon om førstelinjetjenesten
- ✓ Benytte ulike informasjonskanaler og fora (Steinkjerringa/hjemmesiden/sosiale etc) til å informere om regionale og kommunale virkemidler og muligheten for bistand i søknadsprosesser
- ✓ Være en aktiv pådriver og veilede om eksterne tilskuddordninger
- ✓ Yte bistand til næringsaktører i søknadsprosesser
- ✓ Planlegge neste års satsing i septembermøtet i Næringsstyret
- ✓ Invitere Lurøy Næringsforum til et felles årlig møte med næringsstyret
- ✓ Informere om muligheten av å delta på Etablererkurs i regionen
- ✓ Stimulere til at nye kompetansebedrifter etableres i kommunen

Vedlegg

Utviklingstrekk i Lurøy, status

Næringsliv i Lurøy er preget av mange små – og noen mellomstore bedrifter. Det er hovedvekt av enkeltpersonforetak (60 % av alle selskaper) i kommunen, mens hvert tredje selskap i kommunen er registrert som aksjeselskap. I 2011 var det 275 registrerte foretak i kommunen (SSB). Mellom 2000 og 2011 har det vært en årlig jevn vekst i antall aksjeselskap i kommunen, i denne perioden er antall aksjeselskap økt med 40 %.

Et særtrekk ved kommunen er at arbeidstilbudet og næringsutviklingen er svært varierende i mellom de ulike kretsene.

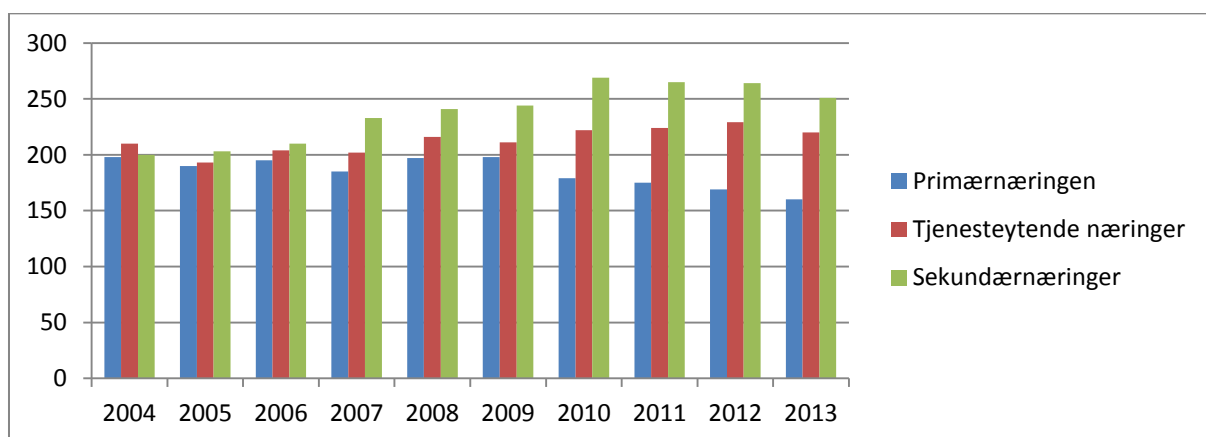
Sysselsettingen

Lurøy kommune har de siste årene hatt en stabil sysselsetting i antall sysselsatte i kommunen, med i overkant av 900 sysselsatte (SSB). I denne perioden har sysselsatte i det private næringsliv økt med 4 %, mens sysselsatte i det offentlige har minket med -7 %. 69 % av sysselsatte i Lurøy kommune (i 2013) jobber i privat sektor.

Sysselsetting i privat sektor

Privat sektor er delt inn i primærnæringene (jordbruk, skogbruk, fiske og fangst), sekundærnæringene (utvinning, industri, kraft- og vannforsyning og bygge- og anleggsvirksomhet) og tjenesteytende næringer (varehandel, hotell og restaurant, transport, lagring, kommunikasjon og finanstjenester).

Utviklingen innenfor privat sektor mellom 2004 – 2013 (SSB):

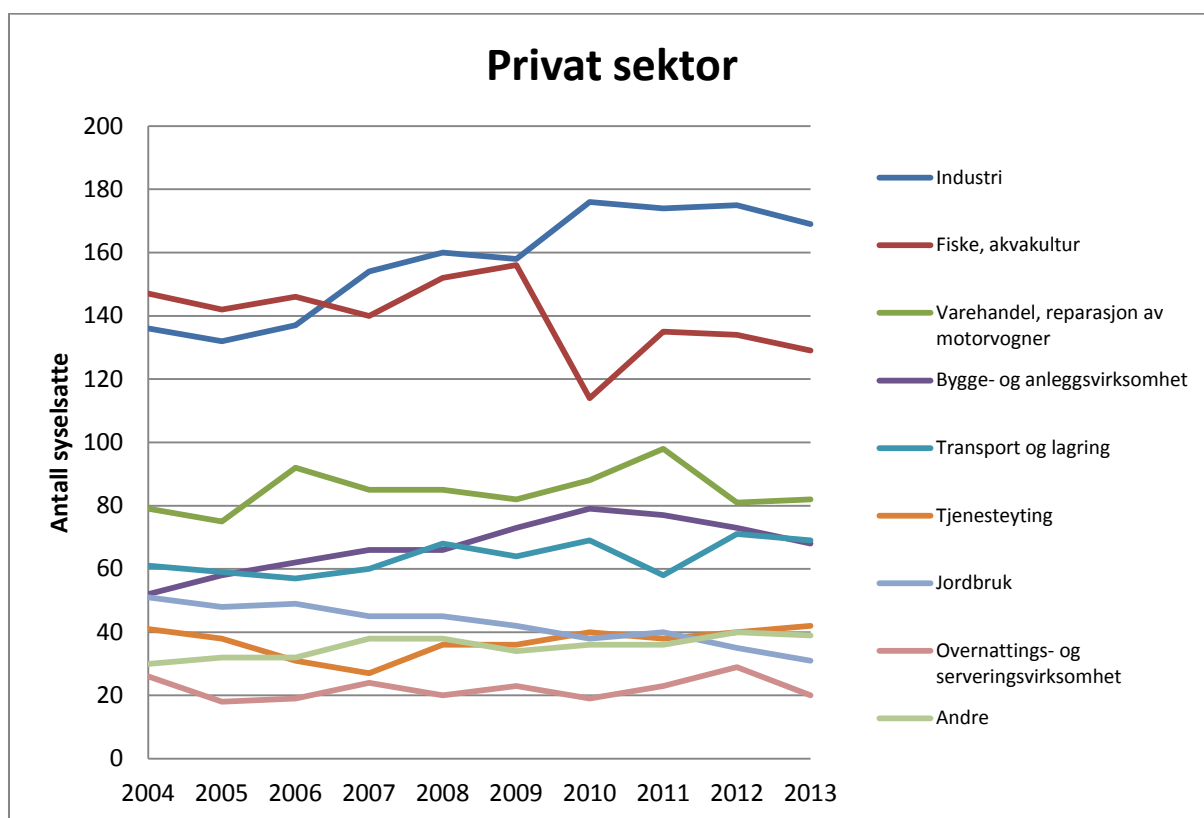

I 2004 var det liten differanse mellom antall sysselsatte i primær-, sekundær og tjenesteytende næringer i Lurøy. Dette bildet har endret seg i 2013. Sekundærnæringen har hatt en vekst på over 25 %, tjenesteytende næringer har vokst med 5 %, mens det har vært en tilbakegang innefor primærnæringen, på 19 %.

I de enkelte bransjer er det i 2013 flest sysselsatte innenfor industri, fiske og akvakultur, varehandel, transport og lagring, og bygge- og anleggsvirksomhet (SSB).

Sysselsettingen innenfor de ulike sektorene henger innbyrdes sammen. Økning/satsing innenfor en sektor gir ofte ringvirkninger og fører til vekst også innenfor andre sektorer, for eksempel innenfor tjenesteyting.

Utvikling innen privat sektor, etter antall sysselsatte (SSB):

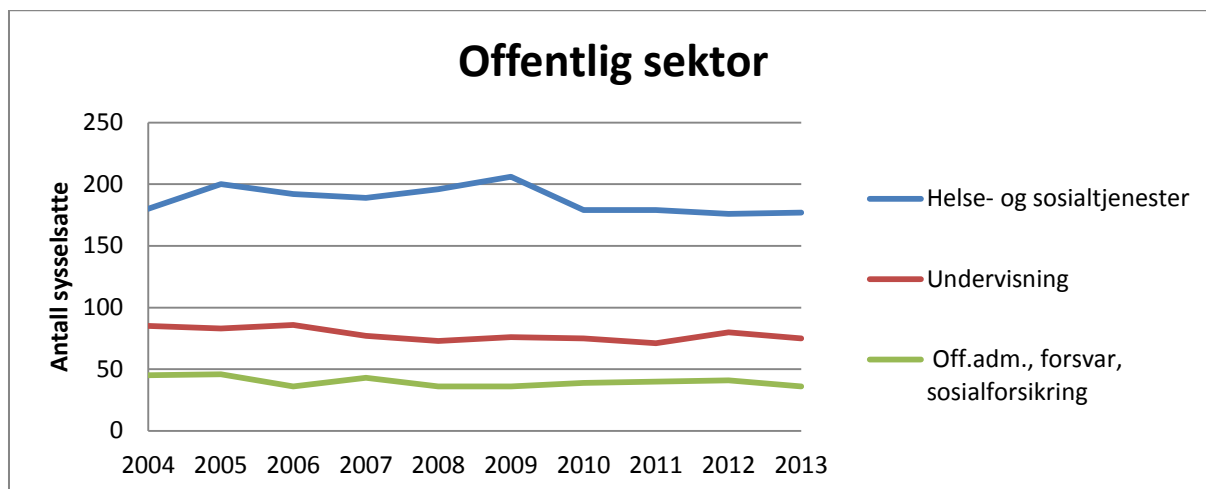

De siste 10 årene har antall sysselsatte i bygge- og anleggsbransjen økt mest i Lurøy (31 %), selv om det også innenfor denne sektoren har vært en svak nedgang de siste 3 årene. Industribransjen har hatt en økning på 24 %, mens transport og lagring har økt med 13 %. I samme periode har antall sysselsatte innenfor jordbruk hatt en tilbakegang på 39 %. Innenfor overnattings- og serveringsvirksomhet har sysselsettingen blitt redusert med 23 %, og sysselsettingen innenfor fiske/akvakultur er redusert med 12 %. For andre små næringer er utviklingen stabil. I følge Indeks Nordland, 2014, skyldes sysselsettingsnedgangen innen fiskeri, landbruk og havbruk sterkere effektivisering. Dette på tross av aktiviteten i havbruk øker.

Sysselsetting i offentlig sektor

I offentlig sektor har utviklingen i antall sysselsatte vært stabil de siste 10 årene. Ved utgangen av 2013 var det 288 sysselsatte i kommunen. Det er en reduksjon på 7 % fra 2004. Størst prosentvis nedgang er det i antall sysselsatte innenfor offentlig administrasjon (20 %), undervisning (12 %), og helse og sosialtjenester (3 %).

Utvikling innen offentlig sektor, etter antall sysselsatte (SSB):

Primærnæringene

Fiskere

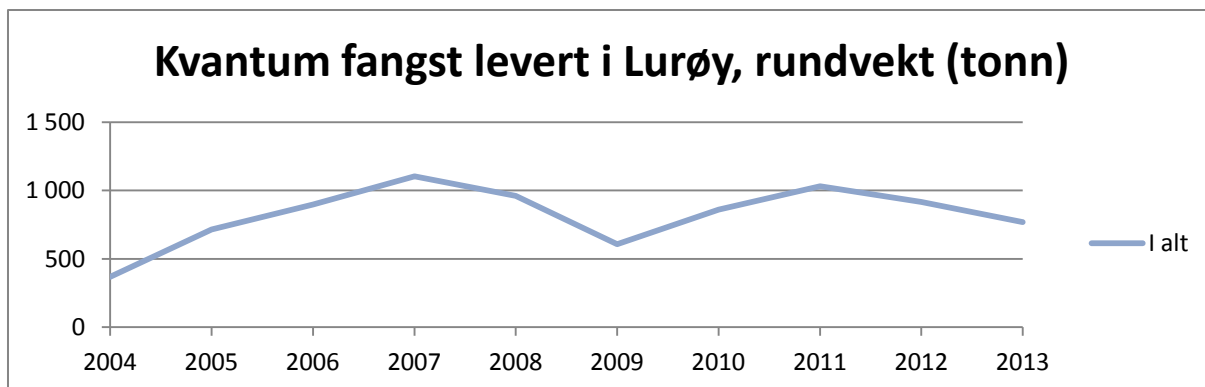
I løpet av de siste 10 årene har hver 10. registrerte fisker med fiske som hovedyrke sluttet med fiske (Fiskeridirektoratet). Den største reduksjonen er blant fiskere som er registrert med fiske som biyrke, der nesten hver 3. fisker er sluttet. Tall fra nordland i samme periode viser en nedgang på hele 31 %. Også her var nedgangen størst blant fiskere med fiske som biyrke.

Alderssammensetningen blant fiskere med fiske har endret seg relativt lite i siste tiårsperiode. I 2004 var befant nesten 60 % av alle registrerte fiskere seg mellom 40 - 59 år, mens hver femte fisker var i under 40, eller over 60 år. I 2013 er antall fiskere under 40 år opprettholdt, noe som kan tyde på at det har vært en viss grad av rekruttering til yrket. Antallet fiskere over 60 år har økt (på bekostning av gruppen mellom 40 - 50 år), mens antallet i gruppen 40 - 59 år er gått ned til under 50 %.

Reduksjonen på 31 % i antall fiskere med fiske som biyrke har vært hos utøvere over 70 år. I de øvrige aldersgruppene er antallet stabilt.

Gjennomsnittsalderen for registrerte fiskere med fiske som hovedyrke var i 2004 51 år. Denne er gått ned til 49 år i 2013. Gjennomsnittsalderen for fiskere med fiske som biyrke har økt med 5 år i perioden, fra 65 til 70 år.

På tross av nedgangen i antall registrerte fiskere i perioden, har kvantum levert fangst i Lurøy holdt seg relativt stabilt (Fiskeridirektoratet).

I løpet av de siste 10 årene har mengde fangst levert i Lurøy blitt nesten fordoblet, fra 429 tonn (2004) til 768 (2013).

Dagens markedsbaserte system for fiskekvoteomsetning gjør det svært dyrt å tilegne seg nødvendige kvoter for fiske. Høy inngangspris gir høyt kapitalbehov. Store sykliske variasjoner i fiskebestand og fangstpriser gir sammen med kvotepris høy risiko, noe som kan forklare mye av den lave rekrutteringen i yrket.

Landbruket

I følge SLF var det 45 jordbruksbedrifter i Lurøy kommune. Det har vært en svak nedgang på 4 % i antall jordbruksbedrifter i Lurøy kommune mellom 2004 – 2013. I Nordland var nedgangen 20 % i samme periode. På tross av endringen i antall jordbruksbedrifter har jordbruksarealet i kommunen hatt en økning på 10 % i samme periode (fra 8131 til 8940 daa). Dette i kontrast til tendensen i nordland fylke, der nedgangen i jordbruksareal i drift har vært 7 %.

Oversikten fra SSB viser at antall dyr i landbruket i kommunen de siste 10 årene har vært stabilt og økende. Antall sauer over 1 år har hatt en økning på 30 % i perioden, mens antall storfe har økt med 10 %. På tross av at antall storfe i kommunen har økt, har det skjedd store endringer over type storfe i kommunen. Tallene fra SSB viser at det har vært en reduksjon innenfor melkekyr på 8 % (mellom 2004 og 2012), mens antall ammekyr har økt med 112 % i samme periode.

På tross av en nedgang i antall gårdsbruk er jordbruksarealet og dyretallet i kommunen økende. Dette indikerer at hver enkelt bruk i kommunen øker produksjonen. Dette har trolig sammenheng med at det meste av jorda på nedlagte gårdsbruk i første omgang blir benyttet som tilleggsjord på de gjenværende brukene, slik det også skjer nasjonalt: hvert bruk i kommunen blir større.

Akvakultur

Akvakulturnæringen har en viktig rolle som verdiskapende næring i både nasjonalt og i Lurøy. Fem prosent av all verdens oppdrettslaks produseres allerede på Helgeland, og kommunen har tre oppdrettselskap med både hovedkontor og produksjonslokaler i kommunen. I følge akvakulturregisteret, er det 16 tillatelser (uansett art og

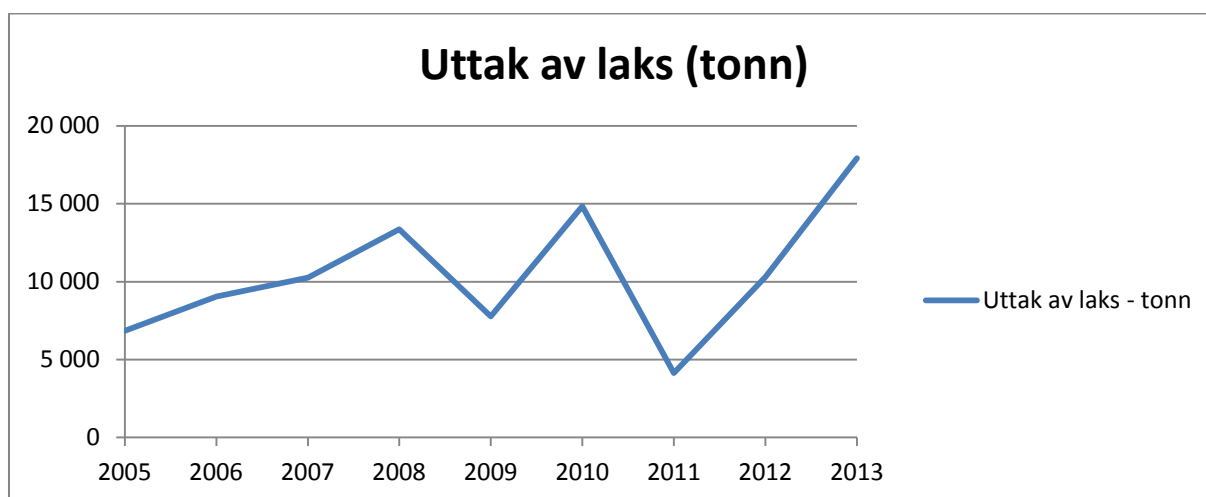
produksjonsform) i Lurøy kommune (2013 tall). Den lokale havbruksaktiviteten bidrar til stor verdiskaping, og det er høy kompetanse og erfaring innen feltet i kommunen.

Utviklingen innen havbruksnæringen påvirkes av den økonomiske og politiske utviklingen nasjonalt og internasjonalt. Utviklingen i lakseindustrien er naturlig påvirket av prisutviklingen og internasjonale konjunkturer. Den generelle utviklingen i oppdrettsnæringen har gått i regning av stadig færre og større selskaper, og en nedgang i antall lakseslakterier (NIBR: 2011).

50 % av fiskeeksporten fra Nord-Norge skapes i Nordland og Lurøy har flere sterke aktører innenfor laksenæringen. Disse innehar per 2013 rundt 44 konsesjoner for sjøproduksjon av laks. Dette utgjør om lag 50 000 tonn produksjon, eller 200 mill laksemiddager årlig.

Det har ikke vært mulig å skaffe statistikkgrunnlag innenfor utviklingen i sysselsettingen i kommunen. Fiskeridirektoratet viser til at selskapene gjerne har produksjon i flere kommuner og at dette fører til vanskeligheter med å spesifisere opplysningene på kommunenivå.

Oversikt over uttak av laks i Lurøy kommune i perioden 2005-2013 (Fiskeridirektoratet):

Sekundærnæringene

De mest sentrale næringene innenfor sekundærnæringene i Lurøy, er industri og bygge- og anleggsvirksomheten.

Industri

Det har vært en vekst på nesten 25 % innenfor sektoren industri i perioden i Lurøy. Denne sektoren har flest sysselsatte i kommunen. Det er først og fremst innenfor næringsmiddelindustri det har vært vekst. Kommunens høye andel næringsmiddelindustri er i stor grad tilnyttet marine næringer. Lakseslakteriet og foredlingsanlegget på Lovund er den klart største aktøren. Næringsmiddelproduserende virksomhet knyttet til andre marine råstoffer utføres i mindre skala i flere av kretsene og bidrar til å opprettholde og stimulere sysselsetting i kommunens desentraliserte boligstruktur.

Den store veksten i sektoren har sammenheng med vekst og utvikling innenfor oppdrett. Det er også en indikator på at det i større grad enn tidligere satses på videreforedling av råvarer i Lurøy.

Bygge- og anleggsvirksomheten

Bygge- og anleggssektoren har hatt en vekst på over 30 % de siste 10 årene. Dette til tross for at vekstkurven har vært svakt nedadgående siden 2010. Bygge- og anleggsbransjen i Lurøy har den høyeste prosentvise veksten i sysselsettingen i privat sektor i perioden. Dette kan ses i sammenheng med at økningen i antall registrerte foretak i Lurøy har vært høyest i innenfor bygg og anleggsvirksomheten.

Syssselsettingen innenfor kraft- og vannforsyning, og utvinning utgjør knapt 2 % av den samlede sysselsettingen i Lurøy, tallmaterialet blir derfor for lavt til å kunne gi kvalitative svar på utviklingen de siste 10 årene. Tallene indikerer at kan se ut som at sysselsettingen innenfor kraft- og vannforsyning er stabil, mens det innenfor utvinning har vært en vekst.

Tjenesteytende næringer

De største næringene innenfor tjenesteyting er varehandel, transport og lagring, tjenesteyting og overnatting og serveringsvirksomhet (reiseliv).

Tjenesteytende næringer har hatt en vekst på 5 % i perioden og hver 4. sysselsatte i kommunen jobber i private tjenesteytende næringer.

Varehandel, reparasjon av motorvogner har flest ansatte i denne bransjen. Her har veksten vært på 4 %. Transport og lagring har den høyeste veksten i denne sektoren. Syssselsettingen innenfor privat tjenesteyting har vært stabil i perioden.

Innenfor Reiseliv (overnattings- og serveringsvirksomhet) varierer antall registrerte sysselsatte mye. I tillegg er statistikkgrunnlaget noe lavt. Nedgangen på 23 % i sysselsettingen mellom 2004 og 2013 er følgelig ikke en indikator på at det er nedgang innen bransjen. Når det gjelder informasjon og kommunikasjon, og finansiering og forsikring mellom 2004 og 2013 har sysselsettingen vært stabil.

Arbeidspendling

Ser en på arbeidspendlingen inn til kommunen, viser tall fra SSB at hver 10. arbeidstaker som jobber i Lurøy kommune bor i andre kommuner. I 2013 var det 96 sysselsatte som pendler inn til Lurøy. Det er først og fremst i offentlig sektor det blir pendlet inn i kommunen, prosentvis er antall pendlere høyest innenfor offentlig administrasjon og undervisning. Det kan se ut som antallet innpendlere i offentlig sektor er stigende. Innenfor privat sektor er det først og fremst innenfor primærnæringen og varehandel det pendles inn i kommunen. De fleste pendlerne til Lurøy kommer Rana, Rødøy, Bodø og Nesna. Økningen av pendlere fra Rana har økt med 20 % i perioden.

De siste 10 årene har antall pendlere ut av kommunen blitt redusert med 11 %. I 2013 var det 144 sysselsatte som pendlet ut av Lurøy. Det utgjør 16 % av de sysselsatte i Lurøy. Hver tredje pendler jobber i offentlig sektor. De fleste pendlere ut av Lurøy jobber innenfor helse- og sosialtjenester. I privat sektor er det først og fremst innenfor bygge- og anleggssektoren og transport pendlerne befinner seg. Det er først og fremst til nabokommunene (Rødøy og Rana kommune) det pendles ut fra Lurøy.

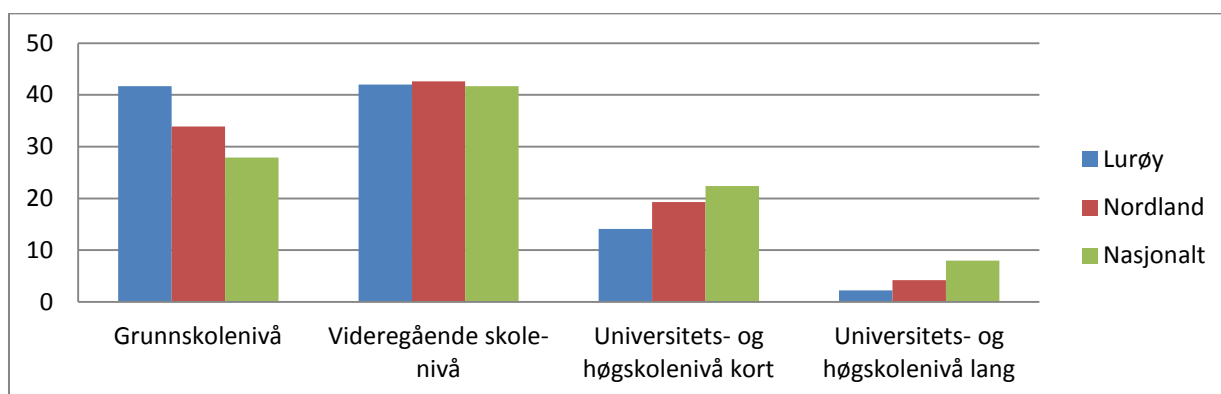
Det finnes ikke statistikk som viser antallet som interntpendling innad i kommunen. Geografien i Lurøy kommune har naturgitte begrensinger med spredt bosetningen på fastland og øyer. Den desentraliserte strukturen i kommunen gjør at flere sysselsatte i kommunen ikke bosetter seg på sitt arbeidssted. Utviklingen de senere årene har vist at det i Lurøy kommune er en økende tendens til pendling i kommunen mellom de ulike kretsene. Internpendlingen dekker en viktig funksjon og er spesielt viktig med tanke på muligheten kommunen har for å få fagpersonell i nøkkelstillinger.

Kompetanse og utdanningsnivå

Generelt har Lurøy en lav andel av befolkningen med høyere utdanning. Det henger først og fremst sammen med at det er få kompetansearbeidsplasser i kommunen.

I næringssammenheng kan dette være en begrensning for utvikling av næringslivet i bransjer der det kreves høg teoretisk kompetanse - og i neste omgang begrense muligheten for etablering av denne type bedrifter. Resultatet kan bli en utvikling der områder/ regioner med liten andel høgt utdanna befolkning blir hengende stadig mer etter i sysselsetting og rekruttering av nye arbeidstakere. Spesielt familiens økende behov om to kompetansearbeidsplasser i rimelig nærhet er en stor utfordring i rekrutteringsarbeidet.

Utdanningsnivå i Lurøy, prosentvis fordeling personer over 16 år (SSB):

I Lurøy er andelen med grunnskole som høyeste utdanning på over 40 %. Prosentandelen har sunket de siste 10 årene med - 22 % (SSB). Sammenliknet med Nordland fylke og nasjonalt, har Lurøy likevel en høyere andel med grunnskole som høyeste utdanning.

På videregående skolenivå følger andelen prosentandelen på fylkes- og nasjonalt nivå. Utviklingen de siste 10 årene har vært stabil, samme tendens som nasjonalt/fylkeskommunalt. At dette utdanningsnivået er stabilt forklarer SSB det med at alle som tar en fagutdanning innenfor yrkesfagene blir direkte kvalifisert til yrkeslivet. Dette utdanningsnivået er derfor en naturlig endestasjon for mange.

Ved høyere utdanning scorer Lurøy vesentlig lavere enn prosentandelen nasjonalt og fylkeskommunalt. Samtidig har det vært en prosentvis vekst i andelen som har universitets og høgskolenivå i Lurøy de siste 10 årene. Veksten er 41 % for andelen med universitets – og høgskolenivå, kort, og på hele 89 % innenfor de med universitets- og høgskolenivå lang.

Status og økonomi for næringsarbeid i Lurøy kommune

Organisering

Administrativt utøves overordnet nærings – og utviklingsarbeid av rådmann i samarbeid med ordfører og næringsavdeling. Som et ledd i utviklingen av næringsarbeidet inngår bemanningen på næringsavdelingen i førstelinjetjenesten.

Lurøy kommune har 1,5 stilling tilknyttet næringssetaten i kommunen. Stillingen på landbruk er 50 %, mens næringslederstillingen er 100 %. Kommunen har førstelinjetjeneste, med veiledning av gründere (ift etableringer), formidler kontakt med Innovasjon Norge, saksbehandling, gjennomføre prosjekt og ivareta andre henvendelser fra næringslivet.

I 2012 ble det opprettet et næringsteam i kommunen. Næringsteamet består av ordfører, rådmann og næringsleder. I tillegg kan andre resurser trekkes inn ved behov. Teamet har 2 – 4 årlige møter.

Næringsstyret er et viktig organ med spisskompetanse på næringsliv og næringsutvikling. I tillegg til fordeling av fond kan Næringsstyret også være et samarbeidsorgan der aktuelle tema og problemområder kan tas opp og drøftes.

Innovasjon Norge har årlige kontordager i kommunen, der bedrifter også kan presentere seg/prosjekt for Innovasjon Norge. Kommunen velger tema, tid og sted, og står for organiseringen.

Næringsleder er tilknyttet førstelinjenettverket i IHR. Nettverket fungerer både som faglig organ, med erfarings- og ideutveksling, rådgivning og kompetanseheving. Næringsleder er medlem i styret i Lurøy Næringsforum.

Fond

Lurøy kommune har 3 fond: Det statlige næringsfondet som blir tilført midler fra fylkeskommunen, kommunale næringsfond og fiskerifond som kan få tilført midler fra kommunestyret. Fondene har egne vedtekter.

Søknader til næringsfondet behandles av Tiltaks - og Næringsstyret. Tiltaks - og næringsstyret består av 7 medlemmer som oppnevnes av kommunestyret. 3 medlemmer velges blant kommunestyrets medlemmer og 4 medlemmer velges etter innstilling fra Lurøy Næringsforum. Oppnevningen skjer i etterkant av kommunevalg, og medlemmene er valgt inn i Tiltaks - og næringsstyret for en periode på 4 år. Næringsleder er saksbehandler og sekretær.

Ved behandling av søknader til næringsfondet vektlegges mål og strategier i Strategisk Næringsplan. Vedtak skal være i tråd med vedtektene for fondene. Støtte fra fondene er å anse som en delfinansiering. Skal kommunen gå tungt inn økonomisk i enkeltprosjekter må det være unntaksvis fordi satsingen vil være av avgjørende betydning for arbeidsplasser, sysselsetting og lokal verdiskaping.

Tilskudd rettet mot land/skogbruket

Fylkesmannen fordeler ulike ordninger (spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL), nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK) og dreneringstilskudd) til kommunene. Eiere og brukere av landbrukseiendommer kan søke om tilskudd på disse ordningene. Lurøy kommune forvalter disse.

Spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL)

Formålet med tilskudd til spesielle miljøtiltak i landbruket er å fremme natur- og kulturminneverdier i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensingen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift. Prosjektene skal prioriteres ut fra lokale målsettinger og strategier.

Nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)

Formålet med dette tilskuddet er å stimulere til økt verdiskaping i skogbruket, samtidig som miljøverdier knyttet til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturminner i skogen blir ivaretatt og utviklet.

Tilskudd til drenering av jordbruksjord

Formålet med forskriften er å øke kvaliteten på tidligere grøftet jordbruksjord ved å gi tilskudd til drenering av dårlig drenert jord med potensial for økt jordbruksproduksjon, samt å redusere faren for erosjon og overflateavrenning av næringsstoffer til vassdrag.

Planverk og innspill fra folkemøter

Arealdel

Lurøy kommunes har utarbeidet egen arealplan (2006). Kommunens arealplan gir bestemmelser og retningslinjer for forvaltning av arealer både på sjø og land. Planen er et styringsverktøy for kommunen vedrørende forvaltning, og legger blant annet føringer for hvor tiltak knyttet til stedbunden næring (næringsarealer) er tillatt.

Kommunedelplaner

Oppdaterte kommunedelplaner skal blant annet sikre eksisterende og planlagte fermtidige arealer for næringsutvikling.

Kommunalt eid næringsareal

Kommunen har lite kommunalt eid næringsareal disponibelt per 2013:

Lovund:	Alt tilgjengelig areal er solgt
Sleneset:	23 dekar ikke opparbeidet, har vært indisponert grunnet mulig utbygging av vindmøllepark
Onøy:	2 dekar opparbeidet, søknad om kjøp foreligger
Aldersundet:	ca. 1,9 dekar opparbeidet (havna). Benyttes som parkeringsplass og plassering av klubbhus
Konsvik:	25 dekar, ikke opparbeidet
Kvarøy:	} Kommunen eier ikke næringsareal i disse kretsene
Hestmona:	
Sørnesøy:	

I tillegg til de kommunalt eide næringsarealer er det også privat eid areal avsatt til næringsformål i arealplanen.

Samfunnsdel, kommuneplan

Lurøy kommune er i ferd med å fullføre Samfunnsdelen, kommuneplan Lurøy. Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlaget for sektorenes planer og virksomhet i kommunen og vil behandle langsiktige utfordringer for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon.

Plantema 5 omhandler kunnskap og kompetanse:

Mål:

- Privat og offentlig sektor gis trygge forutsetninger for utvikling gjennom tilgang til riktig kompetanse

Strategi:

- Samarbeid mellom næringsliv og skole om konkrete tiltak for å stimulere til økt interesse for lokalt næringsliv og gründervirksomhet

Plantema 6 omhandler næringsutvikling:

Mål:

- Å tilrettelegge for et allsidig, konkurransedyktig og lønnsomt næringsliv som kan gi befolkningen varierte arbeidstilbud og skape forutsigbarhet og trygghet
- Fokus på kvalitet som et viktig konkurransemessig fortrinn i utnyttelse av kommunens rike ressursgrunnlag

Strategi:

- Kommunal næringsplan holdes oppdatert
- Et sterkt administrativt og politisk fokus på utvikling av næringslivet
- Virkemidler som næringsfond, eksterne tilskuddsordninger og førstelinjetjenesten synliggjøres for private aktører
- Arbeide for å opprettholde areal og produksjonsvolum knyttet til landbruk og fiskeri
- Forvalte sjøareal, tilrettelegge for videre utvikling av sjøbasert oppdrett og samtidig ivareta viktige fiske- og fangst områder
- Regulerte næringsareal benyttes til å fremme utvikling av nye og eksisterende virksomheter
- Utnytte ressursene til mest mulig lokal verdiskapning

Plantema 9 omhandler infrastruktur og kommunikasjon:

Mål:

- Øke næringslivets konkurranseevne og trygge arbeidsplassene - Videreutvikling av nettverkstilgang fremmer trivsel og næringsliv

Strategi:

- Utbedring av infrastruktur for transport
- Utrede muligheten for optimalisering av fergesamband gjennom flytting av fergekaier og fastlandsforbindelser
- Arbeide for forbedring av fergekommunikasjon gjennom etablering av fergekai på Tonnes
- Opprettholde og forbedre kystgods kommunikasjonen
- Fremme kommunale behov for kommunikasjon og samferdsel i regionale og nasjonale beslutningsarenaer
- Arbeide for utbedring av veinett, blant andre: FV 12 (Bustneslia), FV 17 (Kilboghamn - Røytvik) og FV 439 (Tonnes - Eidhaugen)
- Kommunen bør arbeide aktivt for utbygging av fiber og mobilsignal for alle kommunens innbyggere

Folkemøter

Lurøy kommune gjennomførte i 2013 fem folkemøter i Lovund, Sleneset, onøy, Aldersundet og på Kvarøy. Det ble gjennomført som prosess i forbindelse med utarbeidelse av samfunnsdelen i kommuneplan. Tema som ble tatt opp var blant annet næringsutvikling og infrastruktur. Deltakerne ble bedt om å gi innspill på hvordan

kommunen skal sikre positiv utvikling for næringslivet i Lurøy, og innspill om infrastruktur.

Følgende innspill ble gitt:

Hva er viktig for sikring av positiv utvikling for næringslivet i Lurøy:

17 av 22 arbeidsgrupper presiserer betydningen av kommunikasjon. Herunder pendlerkommunikasjon, fiber/bredbånd, billig og hurtig fergesamband og veinett. Halvparten av gruppene påpeker tilgang til tilrettelagt næringsareal, styrking av næringsfond, investeringskapital, aktivt rekrutteringsarbeid, samarbeid skole og bedrift, ivaretagelse av nyinnflyttede (også arbeidsinnvandrere), entreprenørskap, rådgivning, lærlingordninger, yrkesmesse og markedsføring av kommunen som viktige elementer. Kort saksbehandlingstid, støtte til nyetablering, mentorordning, tilgjengelig og tidlig informasjon, oppsøkende aktivitet, tilbakemeldinger på henvendelser, informasjon om førstelinjetjenesten, etablererkurs, utvikling av boligmarkedet, fritak fra eiendomsskatt for nye bedrifter, nettverksbygging, bedriftsbesøk, videreutvikling av bedrifter og styrking av vannverkene trekkes frem som betydningsfullt.

Infrastruktur:

Halvparten av gruppene påpeker forbedring av hurtigbåt, ferge og godstilbud som viktig for kommunen. Her nevnes gjennomgang av rutemønster, frekvens, forkjørsrett for fastboende og gratis fergetransport som konkrete momenter. Tilrettelegging for arbeidspendling, utredning av veiforbindelse mellom Lovund og Sleneset og utbedring/vedlikehold av vei trekkes også frem av halvparten av arbeidsgruppene. Bredbånd, tv, fiber og mobilt nettverk trekkes frem av flere grupper. Fergekai på Tonnes er også fremhevet av flere. Andre enkeltforslag går på bedring av ambulansetilbud, helikopterlandingsplass, venterom, utbedring av havner, skjerming av anløpskai på Kvarøy, dypvannskai i Stokkvågen, støtte til lysforeninger og kabelferge til Aldra.

Mange av innspillene som er fremmet i folkemøtene har kommet fra mer enn halvparten av arbeidsgruppene uavhengig av kretsen møtet har vært avholdt i. Dette vitner om en generell enighet blant innbyggerne om hva som er viktig for videre utvikling av kommunen. Mange av innspillene går igjen i flere av temaene. Bolig, tilflytting, næringsliv, infrastruktur, oppvekstvilkår og trivsel virker inn i hverandre og må ses i sammenheng. Dette understreker viktigheten av bred og grundig planlegging, slik at det oppnås størst mulig synergieffekt totalt, ved etablerings og/eller utviklingsoppgaver.

Andre innspill omhandler videreutvikling av bedrifter, nytenkning, sterkt politisk engasjement, etableringskurs, bruke lokale firma, fritak av eiendomsskatt for nyetablerere, mentorordning (tidlig – nye etablerere), boliger, kartlegge kjøpte tjenester, ivareta det etablerte, videreutdanning av kommunalt ansatte, vurdere eierskap i Kystinkubatoren, markedsføring, kartlegge faglig ressurser i kommunen, forum for ideskaping på tvers av kretsene, skaffe eksterne etablerere, stabile arbeidsplasser, etableringstilskudd, samarbeid

på tvers av kretsene, struktureringsbistand, gode arbeidsvilkår, etableringskurs, videreutvikle hjemmesiden til kommunen, servicetorg, styrking av vannverkene, støtte til etterutdanning, styrke næringsutviklingen, utvikle Lovund til knoppskyting i hele kommunen, gunstig etableringslån, synliggjøre lokale varer og tjenester, sikre positiv utvikling, bygge nettverk mellom næringsaktører, karrierekatalog: synliggjøre stillingsbehov. Konkret på bedriftsnivå: fiskemottak, bidra til økte kvoter landbruk/fiskeri, pol, vindmøller oppdaterte planer for havbruksnæringen, synliggjøre salg av fisk, støtte til nybygg og samdrift (landbruk), stimulere til utdanning innenfor primærnæringen.